

JÓSVAFŐI HUCUL MÉNES

Hucul kisló

A hucul ló genetikailag a honfoglalás előtt a Kárpát-medencében élt népek (avar, székely stb.) lovához áll a legközelebb. A Honfoglalás korától ez az ősi ló fokozatosan kezdett kiszorulni, és újabb, pl. az Achal-tekinihez hasonló és egyéb tömegesebb lovak vették át a helyét. Az évszázadok során egyéb idegen fajtákat felhasználva jöttek létre a mai őshonos fajtáink. A hucul ezzel ellentétben a Kárpátok legelzártabb részein, eredeti formájában idegen lóval való keresztezés nélkül vészelte át ezt az időszakot. A nehéz terepen való évszázados használat közbeni szelekció alakította egy hegyi kislóvá, amely szelekció kezelhetőségében, munkakészségében, teherbírásában, a hegyi terepen való biztonságos járásában emelte a többi fajta fölé. Mindezek mellett a ló küllemében jóval kevesebb változás történt. Ma is az ősi vadlovakra emlékeztet.

A mi hucul ménesünk...

1919 után a monarchia központi tenyészetait szétesztették az utódállamok között. Később már a II. Világháború után hucul fajta tenyésztésével a jelenlegi Magyarország területén senki sem foglalkozott. A hetvenes évektől Dr. Anghy Csaba a Fővárosi Állat- és Növénykert igazgatója, gyűjtötte össze a még megtalálható tisztavérű hucul lovakat. Ez a 10 kancából álló gyűjtemény, került az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságához 1986-ban, azóta a kezdetben meglévő, összegyűjtött állományra és több külföldről vásárolt tisztavérű egyedre támaszkodva indult el újra a fajta hazai tenyésztése.

A kancák és a csikók egy része a Jósavától északra mintegy 1,5 km-re található Gergés-lapai rideg ménesben van elhelyezve. A lovak egész évben szabadon járnak a mintegy 200 hektáros fennsík jellegű legelőterületen, az éjszakát egy oldalról nyitott karámépületben töltik. A legelőn történik a fedeztetés, illetve a csikók is itt születnek. Ez a tartási mód megfelel az ősi időkben alkalmazottnak, illetve a hucul fajta igénytelenségéből, szívóságából adódó lehetőségeknek.

Magyarországon a Jósaván található törzstenyészetben az ősi jellegek megtartása és a magyar kanca családok génkészletének megőrzése mellett legfontosabb munkának a fajta belső értékeinek megőrzését tekintjük. Amely mint a fajta kialakulásánál a jelenlegi tenyésztésben is komoly szelekciót igényel. Ez azt jelenti, hogy a durva és kerülendő küllemi hibáktól mentes csikók felnevelésre kerülnek. Majd 3–4 éves korban készségvizsgára készítjük fel őket.

A ménék illetve a kancák betanítása jelenleg a jósavai központban történik. A készségvizsga a lovak esetében gyermek alatti huculösvény pályát, a ménék esetében C kategóriás ösvényt jelent. A vizsga során egyértelművé kell válnon, hogy a ló, lehetővé teszi akár a gyermekek általi használatot, ápolást, gondozást is. Rosszindulatú, kezelhetetlen, munkavégzésben megbízhatatlan huculok nem kerülhetnek a törzstenyészetbe. Azokat a kancákat, amelyek kimagaslóan teljesítenek akár fogatban akár nyereg alatt, versenyre készítjük fel.

Lovas Tábor

A Jósvalói Hucul-ménes lovas tábort hirdet az Aggteleki Nemzeti Park területén, ami az év szinte minden évszakában (tavasz, nyár, ősz) várja a kalandvágyó gyerekeket. A résztvevők nem csak lovagolhatnak, hanem bepillantást nyerhetnek a ménes életébe, megtanulnak lovat ápolni, bánni a lóval.

A lovaglás a hucul kislovon történik. A táborok során a gyerekek futószáron vagy osztályban lovagolnak. A haladók kipróbálhatják a Huculösvény akadályait és akár terepre is mehetnek.

Délutáni kiegészítő programként a gyermekek megismerkednek a környék érdekességeivel, látnivalóival: Baradla-barlang, Szádvár, sétakocsikázás Jósvalón. A Nemzeti Park munkatársai segítségével kézműves foglalkozásokon vehetnek részt, mikroszkóppal megvizsgálhatják a patakok vízi állatkáit vagy más természeti érdekességeket leshetnek meg. Táborzáráskor nem maradhat el a kincsekért folyó vetélkedő sem!

A létszám 6 és 16 fő között mozog, valamint 8 és 16 év közötti gyerekek jelentkezését várjuk. Az elhelyezés az évszaknak megfelelően történik komfortos faházakban vagy a Turista Szállóban az Aggteleki Baradla Kempingben. Étkezés II. o. étteremben.

Osztálykirándulás

Az iskolás csoportok is bőséges programkínálatból választhatnak itt jártuk során. Bár az alábbi programok családi kirándulásként is felejtethetetlen élményt nyújtanak.

Sétakocsikázás Jósvafőn és lovaglási lehetőség:

A gyerekek kipróbálhatják a hucul lovakat, a teljesen kezdők is biztonságosan, vezetőszáron megtapasztalhatják a lovaglás élményét, az ügyesebbek szabadon, homokos karámban, önállóan lovagolhatnak. A csoport a lovaglás mellett Jósvafő műemlék jellegű falusi környezetét is megtekintheti lovaskocsiról.

Méneslátogatás Gergés-lápán fogattal és lovaglási lehetőség:

Az előző programban részletezett lovaglás mellett a csoport fogatokról a Jósvafőtől 1,5 km-re északra lévő Gergés-lápán szabadon legelésző hucul ménest tekintheti meg. A túrakocsik a jósvafői kúriától indulnak, majd a sziklás, erdős Tohonyaszurdokon keresztül egy patakmederben haladnak a lenyűgöző természeti szépségű Lófej-völgyig.

Méneslátogatás Gergés-lápán fogattal, Vass Imre-barlang megtekintése és lovaglási lehetőség:

A gyerekeket létszámától függően több csoportra bontjuk, mivel az idegenforgalom számára kiépített de csak korlátozottan látogatható Vass Imre-barlangot egyszerre csak 10 fő tekintheti meg. Ezáltal a gyerekek felváltva vesznek részt az általunk biztosított 3 programon: barlang túra, ménes látogatás és lovaglás.

Méneslátogatás fogattal, lovaglási lehetőség, Vass Imre-barlang megtekintése és piknik a barlang előtt:

Az előző program egy közös piknikkel egészül ki, ami a csoport igénye szerint, bográcsolás, vagy tájjellegű ételekből összeállított svédasztal is lehet.

Tereplovaglás és Lovas Túrák

Az egy órás tereplovaglásoktól az egy hetes vándortúráig terjed kínálatunk. Különböző épített és természeti érdekességeket tekinthetnek meg a lovasok. Változatos területeket mutatunk meg a túrák során dombok, völgyek, fennsíkok patakok, források, váltogatják egymást. Felszíni karsztjelenségek, töbrök, zsombolyok utalnak a felszín alatti világra, a barlangokra, amelyek kiérdemelték az UNESCO Világörökség címet.

Minden évben több tematikus lovashétvégét rendezünk: Pótszilveszter, Tavaszváró, Csikóváró, Hubertus, Várfoglaló

Összeszokott csapatoknak, akár 20 főnek is „A la carte” lovastúrákat szervezünk, igény szerint alakítva, akár extrém barlangtúrákkal, falusi vendéglátással vagy pincelátogatással kiegészítve a programokat. Lehetőségünk van vendég lovak elhelyezésére is.

Versenyzés és a Huculösvény

Magyarországon első ízben fogathajtásban versenyeztek a hucul kislovak a Magyar Köztársaság Pónifogathajtó Országos Bajnokságában, 2003-ban a 2. helyezést, majd 2004-ben az 1. helyezést érték el Kovács Dávid ült a bakon. Kipróbálták a lovakat hosszútávon is 5 nap alatt tette meg Postakocsival a Kazincbarcika-Krakkó közötti utat 2004-ben két kanca.

Huculösvényen magyarországi hucul először 2005-ben Gladyszowban indult, ahol onnantól kezdve minden évben jelen voltunk. Az igazi nyereg alatti versenyzést 2008-tól számítjuk, akkor hirdettek Magyarországon első ízben Huculösvény versenyt és már rögtön hármat!

2009-től egy gyerek csapattal a GYEPOSZ versenyeken is rendszeresen részt veszünk, és bár ott is szép eredményeket értünk el, mégis a legnagyobb hírverést a Nemzeti Vágta Kis-huszár futamában elért második hely hozta.

De mi is ez a Huculösvény?

A huculösvény egy közel 15 évre visszatekintő versenyforma, ami egyben a fajta tenyész kipróbálásának is alapja lett. A huculösvény főleg egy extrém nehézségű hegyi terepet modellez, hiszen a huculok háttas munkában már régóta így nyújtottak nagy segítséget.

Az akadályok lehetnek építettek vagy a természetes hegyek és vizek adta különböző akadályok. Keskeny árok vagy víz feletti, magasra emelt pallókat, mozgó pallókat (billenő), meredek vízmósásokat, patakmedreket, természetes fix, engedelmességi és verhető ugrásokat, ügyességi, ijesztő (pl. szalagos kapu) elemeket minden ösvénynek tartalmaznia kell.

A huculösvény verseny öt kategóriát tartalmaz:

A kategória: Gyermekverseny, zárt területen belül, az edző segítheti a lovat szóval a pályán, ugrásokat nem tartalmazhat.

B kategória: Kezdő ló vagy kezdő lovas az ösvény alapakadályain egyszerű pályavezetéssel.

C kategória: A hucul ló számára készségvizsga szintű verseny, magasított pallókkal, ugrásokkal, nehéz tereppel, ami már a lovastól is felkészültséget igényel.

D kategória: Gyors, hibaidós pontozás, fix és magasabb ugrások, kombinációk jellemzik a versenyt. A lovasoknak rajtengedély vizsga szükséges.

E kategória: Útmutató a lovassportok iránya felé, a legextrémebb technikai akadályokkal és military jellegű akadályokkal, előtérbe helyezve a lovas és a ló felkészültségét és az edzői munkát.

Jelenleg szlovák-magyar-lengyel összefogásban alapítás alatt van a Huculhorse International Sport Organisation. Zászlaja alatt 2010-ben lesz az első alaklom, amikor a FEI és a Lovas Szövetség által is elismert igazi huculösvény verseny megrendezésre kerülhet.

Szlovák Partnerség

A magyar–szlovák határon átnyúló partnerség közösen foglalkozik a hucul lovak tenyésztésével, a fajta megismertetésével és népszerűsítésével. A közös pályázat során együttműködve igyekszünk korszerű fejlesztésekre a turizmus felvirágoztatása érdekében, a közös honlap pedig a megfelelő promóciót szolgálja a cél elérésére. A partnerségnek köszönhetően magyar–szlovák nyári lovastáborra, és edzőtáborra is sor kerülhetett, ahol a kollégák megoszthatták tapasztalataikat egymással és új élményekkel gazdagodhattak.

Közös szervezetünk a Huculhorse International Sport Organisation, aminek feladata az európai hucul állomány sportkipróbálásának nemzetközileg szabályozott mederbe terelése, az eredmények nemzetközi összehasonlíthatósága, ezáltal a színvonalas tenyésztői munka megkönnyítése.

www.huculhorse.eu

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

Magyarország–Szlovákia
Határon Átnyúló Együttműködési
Program 2007–2013

Partnerséget építünk

„A kiadvány tartalma nem feltétlenül képviseli az Európai Unió hivatalos álláspontját.”
www.husk-cbc.eu, www.hungary-slovakia-cbc.eu

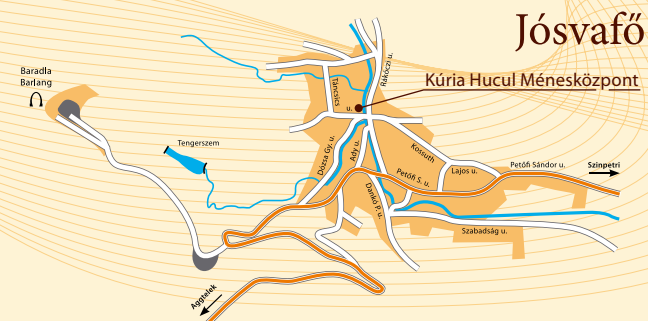
Jósvafői Hucul Ménes

3758 Jósvafő, Táncsics Mihály u. 1.

E-mail: huculmenes@gmail.com és info.anp@t-online.hu

Honlap: www.huculmenes.hu és anp.nemzetipark.gov.hu

Tel.: +36 48/350-052 Fax: +36 48/506-001

Fotók: Mitrov Gabriella, Kopecsík Miklós, Trungel László

